

NEFROLOJİ BİLİM DALI HEMODİYALİZ ÜNİTESİ PERİTON DİYALİZİ

FR-HYE-04-406-03

PERİTON DİYALİZİ

Periton diyalizi yani karın diyalizi, son dönem böbrek yetmezliği olan hastaların uyguladığı bir diğer diyaliz yöntemidir. Hemodiyalizden en önemli farkı işlemin hastanın kendi evinde uygulanmasıdır. Karın diyalizi işlemini hasta kendisi ya da gerektiği durumlarda bir yardımcısı uygulayabilir. Temel olarak karın diyalizinde daha önce yerleştirilmiş olan kateter (tüp) yardımı ile karın içine özellikli temiz diyaliz sıvısı verilir ve üre gibi atıkların karın zarından sıvıya geçmesi ile kirlenen sıvı yine tüp ile karından dışarı boşaltılır.

Periton (karın) diyalizini kimler uygulayabilir?

Son dönem böbrek yetmezliği olan ve diyaliz ihtiyacı olan tüm hastalar uygulayabilir. Görme problemi olan, ellerini iyi kullanamayan hastalara da bir yardımcı ile karın diyalizi uygulanabilir. Karın bölgesinden ciddi ameliyat geçiren, karında fıtığı olan, ileri derecede obesitesi olan hastalar karın diyalizi için uygun değildir. Doktorunuz bu konuda sizi değerlendirerek bilgilendirme yapacaktır. Böbrek naklinden sonra diyalize dönmesi gereken hastalar da karın diyalizi uygulayabilir.

Periton diyalizi nasıl uygulanır?

Periton diyalizi hastanın kendisi ya da yardımcısı tarafından kendi evinde uygulanabilen bir yöntemdir. Karın diyalizine karar verildikten sonra öncelikli olarak küçük bir cerrahi operasyon ile karın boşluğuna yumuşak plastik bir tüp (kateter) yerleştirilir. Tüp hastaya rahatsızlık vermez ve dışarıdan da fark edilmez. Tüp yerleştirildikten sonra hasta eğitimleri başlar ve 1 ay içinde karın diyalizi uygulanmaya başlanabilir. Özellikle temiz diyaliz sıvısı tüp yardımı ile karına verilir. Karın içine verilen diyaliz sıvısının miktarı 1000-2000 cc arasında değişebilir. Belirli bir süre bekletilir ve bekleme süresi sonunda yine tüp yardımı ile diyaliz sıvısı karından boşaltılır. Karına tekrar temiz diyaliz sıvısı verilir. Diyaliz sıvısı karında kaldığı süre içinde, kandaki zararlı maddeler karın zarından süzülür ve diyaliz sıvısının içine geçer. Bir değişimin doldurma ve boşaltma işlemi yaklaşık 30 - 40 dakika alır.

Değişim için size ayrılmış temiz bir yere ihtiyacınız olacaktır. Değişimler sırasında çevre, alet ve el temizliği çok önemlidir. Bu konularda tedaviye başlamadan önce merkezinizde size detaylı eğitim verilecektir. Temizlik şartlarına uymak sağlıklı bir karın diyalizi için gereklidir.

Periton diyalizi başlıca 2 şekilde uygulanır.

1. Sürekli ayaktan periton diyalizi (SAPD):

Değişimlerin çoğu gün içinde yapılır. Son değişim ise gece yatmadan önce gerçekleştirilir. Günde 4-6 kez değişim uygulanabilir ve bekleme süreleri 4-10 saat arasında değişebilir. Günlük 24 saatlik süre tedavi uygulama reçetesine göre bölümlenerek periton diyalizi planlanır. Hasta

Hazırlayan AD/BD/Birim : Nefroloji BD

İlk yayın tarihi : 20.11.2017

Rev No : 00

Rev Tarihi :

Sayfa 1 / 1

sabah kalktığında bir gece önceden karnında bıraktığı, kirlenmiş diyaliz sıvısını boşaltır, bunun yerine temiz diyaliz sıvısını karnına doldurur. Bu sıvı yaklaşık 4 ile 6 saat kadar karında kalır. Öğleye doğru hasta sabah karnına doldurduğu diyaliz sıvısını dışarıya boşaltır ve yerine tekrar temiz bir sıvı takar. Yine 4-6 saatlik bir süre geçtikten sonra hasta 3. torbasını da boşaltır ve akşam yatmadan önce karnına temiz diyaliz sıvısı takar. Daha sonra yatar ve uyur. Ertesi sabah bir gece önceden karnında bulunan sıvıyı boşaltır ve yerine tekrar temiz bir diyaliz sıvısı takar. Bu şekilde yaşantısını sürdürür. Her bir değişim işlemi yaklaşık 30 dk. sürer. Diyaliz sıvısının karında beklediği sürelerde hasta günlük işlerini, sosyal aktivitelerini gerçekleştirebilir.

2. Aletli periton diyalizi (APD):

Bu uygulama hasta için daha kolaydır. Çünkü değişimlerin çoğunu hasta uyurken programlanmış özel bir makine yapar. Hasta sabah kalktığı zaman bir gece önceden karnında bulunan kirlenmiş diyaliz sıvısını dışarıya boşaltır, yerine temiz diyaliz sıvısını takar. Daha sonra da gün boyunca hiç değişim yapmaz. Yatmadan önce gündüz karnında kalmış ve kirlenmiş sıvıyı boşaltır ve hazırladığı temiz diyaliz sıvı torbalarını bu makineye yerleştirir. Sonra da yatar. Hasta gece uyurken makine otomatik olarak temiz sıvıları hastanın karnına verir. Kirlenmiş olanları ise dışarıya alır. Böylece işlem hem daha temiz bir şekilde gerçekleşmiş olur, hem de hastanın günlük yaşantısı diyaliz torbalarını değiştirmek için bölünmez. Her gece ortalama 8-10 saat süre ile makineye bağlı kalınır ve bu aşamada diyaliz işlemi sürdürülür.

3. Diğer uygulamalar

Doktorunuz tarafından gerekli görüldüğü durumlarda aletli karın diyalizi ve sürekli ayaktan periton diyalizi yöntemleri birleştirilebilir. Aletli karın diyalizi uygulayan hasta gündüz el ile 1 ya da 2 değişim yaparak tedavisi planlanabilir.

Periton diyalizinin avantajları ve dezavantajları nelerdir?

Avantajları

- Uygulamayı kendi evinizde yapabilirsiniz.
- Bekleme sürelerinde kendinize vakit ayırabilir, günlük işlerinizi, mesainizi yapabilirsiniz.
- Seyahat edebilirsiniz.
- Eğer idrarınız varsa karın diyalizi ile korunabilir ve bu durumun sağlık açısından size faydaları vardır.

Dezavantajları

- Temizlik şartlarına uymazsanız karın zarı enfeksiyonu (peritonit) riski vardır.
- Günlük, düzenli uygulama gerektirir. Tedavi uyumu önemlidir.
- Zaman içinde karın zarında değişiklikler olabilir ve bu durum karın diyalizi yetersizliğine neden olabilir.